

Vergaderjaar 1990-1991

21 835

Operatie grote efficiency

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 2 oktober 1990

In het debat met uw Kamer over de voortgang van de afslankingsoperatie in maart jl. bleek de behoefte te bestaan aan een meer inhoudelijke bezinning op de omvang en het functioneren van de rijksoverheid dan in de afslankingsoperatie heeft plaatsgevonden. In aansluiting op dit debat heeft het kabinet de suggestie vanuit de Kamer overgenomen om de Adviescommissie Rijksdienst (ARD) over dit onderwerp advies te vragen. Conform mijn eerdere toezegging tijdens het debat over de adviesaanvraag op 20 juni, zend ik u hierbij het advies van de ARD¹. Dit advies ontving ik begin juli jl..

Het kabinet heeft de afgelopen periode benut om, mede op basis van het advies van de ARD, te komen tot een concrete aanpak. Inmiddels is de in de adviesaanvraag aangekondigde ministeriële commissie met haar werkzaamheden begonnen. Deze commissie zal de operatie richting geven, de voortgang bewaken en de besluitvorming in de ministerraad voorbereiden. De ministeriële commissie Efficiency-Verbetering (MCEV) bestaat uit de minister-president (voorzitter), de vice minister-president, de minister van Economische Zaken, de minister van Onderwijs en Wetenschappen en de minister van Binnenlandse Zaken als coördinerend bewindspersoon voor deze operatie.

Het kabinet acht het van groot belang dat een dergelijke operatie wordt uitgevoerd in een goed samenspel met de ambtelijke top van de departementen. Daarom heb ik overleg gevoerd met de secretarissen-generaal en heeft nader overleg plaatsgevonden tussen MCEV en de secretarissen-generaal. Mede op basis van dit overleg heeft het kabinet besloten tot de operatie «grote efficiency». In essentie beoogt deze operatie door een gezamenlijke inzet van politieke en ambtelijke top te komen tot een organisatievorm waarin zowel de politiek-bestuurlijke flexibiliteit op rijksniveau als een doelmatige uitvoering zijn gewaarborgd.

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

S-BB

Over de aanpak van de operatie zijn tussen kabinet en secretarissen-generaal de volgende afspraken gemaakt. In de komende maanden zullen voorstellen voor kwaliteitsverbetering worden ontwikkeld. Elk departement selecteert kansrijke onderwerpen voor nader onderzoek. Deze onderwerpen beslaan tenminste 20% tot 30% van de begroting en vormen het kader waarbinnen het nadere onderzoek plaatsvindt. Verschillende mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering worden daarbij bezien. Zo kan worden nagegaan of territoriale of functionele decentralisatie wenselijk. Andere mogelijkheden zijn deregulering, privatisering, verzelfstandiging van de uitvoering in relatie tot mogelijke scheiding van beleid en uitvoering en efficiencyverbetering door toepassing van informatietechnologie. Ook zal worden bezien waar taakbeëindiging aan de orde kan zijn. Een afweging van de kosten tegenover de maatschappelijke baten kan daarbij als instrument dienen.

Naast deze exercitie per departement zullen de secretarissen-generaal apart aandacht besteden aan mogelijke efficiencyverbetering ten aanzien van horizontale coördinatietaken en aan overlappingsen tussen departementen. De secretarissen-generaal hebben ervoor gekozen de voorstellen eerst door een visitatiecommissie te laten beoordelen voordat de voorstellen ter beoordeling worden voorgelegd aan de MCEV en de Ministerraad. Deze visitatiecommissie zal bestaan uit een hoge ambtenaar van elk departement, twee deskundigen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en enkele onafhankelijke deskundigen. Deze handelwijze spreekt mij aan.

Langs deze wegen zal een scala van voorstellen worden gegeneerd, die gemeen hebben dat zij door middel van concrete organisatorische veranderingen tot kwaliteitsverbetering in de rijksdienst leiden. Op basis van deze voorstellen zal in april 1991, of zo mogelijk eerder, in de MCEV respectievelijk de ministerraad worden vastgesteld welke van de voorgestelde concrete organisatorische wijzigingen in de rijksdienst zullen worden voorbereid. Ik zal u dan over deze besluitvorming inlichten.

Ten aanzien van de financiële opbrengst van de operatie heeft de ministerraad geen taakstelling per departement geformuleerd. Voor de gehele operatie wordt uitgegaan van een opbrengst van 300 mln in 1994. Als impuls voor het vinden van mogelijkheden om de kwaliteit van de overheidsorganisatie te verbeteren, heeft het kabinet besloten dat besparingen in apparaatskosten voor een deel (60%) door het departement dat de besparingen realiseert mogen worden aangewend. De uitvoeringskosten van de organisatorische wijzigingen worden steeds uit dit «60%-deel» door de departementen zelf gefinancierd. De resterende opbrengsten zullen worden aangewend voor de (mede-)financiering van de reorganisatie van de politie, de reorganisatie van de rechterlijke macht, de uitvoering van het Schengen-verdrag en de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA).

De Minister van Binnenlandse Zaken
C. I. Dales